

Informe sobre diversos elements del patrimoni de Simat de la Valldigna

Autor: Comissió de Llegat Històric i Artístic

Coordinadors: Vicent Àlvarez Rubio i Isabel Morant Deusa

Aprovació: Ple de 28 de març de 2007

Antecedents

Amb data 15 de novembre de 2006 tingué entrada al registre del CVC un document del Bloc Nacionalista Valencià de l'esmentada població, i amb data 29 del mateix altre de l'entitat CEIC Al fons el Vell. Els dos escrits esmentats venen acompanyats d'una documentació idèntica, i coincideixen en l'objecte, per la qual cosa es van acumular als efectes de la seua tramitació.

Per la Comissió de Govern es va encarregar l'estudi dels escrits a la Comissió de Llegat, la qual encomanà el treball als consellers sotasignats.

Per part del BNV es manifesta en síntesi: Que el PGOU aprovat pel municipi de forma provisional el 27 de juliol de 2006 es deixa sense la deguda protecció a una part important del patrimoni cultural de Simat, en concret alguns jaciments arqueològics, alguns immobles, i elements etnològics protegibles, i que, existeix un Pla d'actuació Integrada La Valldigna – Golf que no garanteix la conservació del patrimoni arqueològic. Demana del CVC i de l'administració mesures i fórmules escaients de protecció.

Per part de l'entitat CEIC Alfons el Vell demana l'elaboració d'un dictamen pel CVC.

Objecte del present informe

Donades les competències del CVC en matèria de patrimoni cultural, al ser entitat consultiva en aquest Ordre, i dins del marc de l'article 7 de la Llei de Patrimoni Cultural Valencià, resulta procedent entrar a considerar el valor dels béns patrimonials del municipi de Simat de la Valldigna, sense poder entrar a altre tipus

de qüestions, com es planteja pel BNV que son més executives, la competència de les quals correspon a les administracions autonòmiques.

Les persones membres del CVC que subscriuen aquest informe van girar una visita a Simat amb data 10 de Febrer de 2007, essent guiats per un grup de persones representant les entitats sotasignats.

La visita del CVC

L'existència al municipi de l'importantíssim Monestir de Santa Maria de la Valldigna és un element clau, el paisatge rural i muntanyós, així com tot l'entorn urbà deuriem tractar-se amb cura, per tal de mantenir les coses per seu valor això com assegurar la visió del monestir i l'harmonia del conjunt.

En allò que afecta al casc urbà hi ha edificis inferiors a tres plantes, amb balcons i elements pròpies de finals del XIX i primera meitat del XX, com és el cas de l'edifici de la CASA Consistorial. Segons els nostres informants, la quasi totalitat manquen d'una catalogació que implique la conservació de façanes i altures. Aquest CVC no pot verificar la seua catalogació al PGOU, així i tot, creu important destacar que gran part del centre del poble, o el casc antic, hauria de mantenir les tipologies urbanístiques. Tot i tenint present que aquesta part es molt pròxima al monestir.

De gran rellevància és l'ermita actual que fou una mesquita. Segons hem observat el PAI en projecte es situa a les proximitats d'aquesta construcció. Aquesta és l'única edificació que es conserva de l'antic poblat de la Xara. Va ser abandonada l'any 1609 amb motiu de l'expulsió dels moriscs i fou convertida en camps de correu, que possiblement continguem restes arqueològics, però mai han estat excavats. La "Mezquita" està en bon estat, restaurada, i conserva elements islàmics propis de la seua funció; no obstant, no té la condició de BIC o de bé de rellevància local. És la mostra millor conservada d'antic temple islàmic de la comunitat i, per tant, caldria que aquest immoble, que es troba prop del monestir, a uns 300 metres, gaudira de la declaració de BIC o de BRL.

Simat de Valldigna conserva un sistema de rec tradicional, d'origen islàmic, format per sèquies, assuts, basses, etc., que formen part de l'inventari etnològic de la comarca. Del conjunt destaca la Font Gran, que és una de les principals de la Safor i un punt de descàrrega d'un aquífer situat al peu d'un massís calcari. Situada en el cor del poble i vorejada per un jardí, és un exemple de la riquesa d'aigües de la comarca. La seua conservació pareix assegurada, però no així la conservació de les altres construccions menors, amenaçades -com sabem- per la crisi de l'agricultura, que pot deixar sense utilitat part de la xarxa hidràulica, i per l'avanç de l'urbanisme, com és el cas del PAI que està en projecte. Durant la visita hem vist assuts, repartidors, sèquies i un molí que poden desaparèixer si no s'adopten les mesures necessàries per garantir allò que puga ser testimoni del patrimoni que representa.

Conclusions

Primera.- Cal recomanar la conservació de façanes i manteniment d'altures en el casc antic de Simat, evitant aquelles edificacions i actuacions que puguen alterar el valor ambiental i estructural del conjunt.

Segona.- Des del CVC es considera que l'anomenada Mesquita de la Xara siga declarada BIC o BRL, en relació al seu entorn es considera que deu garantir-ne la plena visibilitat del monument.

Tercera.- Pel seu valor patrimonial cal establir normes de protecció de la part del patrimoni hidràulic més representatiu del municipi, especialment en quant a fons, distribuïdors, molins i similars.

Aquest informe es lliurarà a: entitats peticionàries, Conselleria de Cultura, Ajuntament de Simat de la Valldigna, FVMP.